

Kwaterna jeńców belgijskich

KARTA OBIEKTU

grób (mogiła), mogiła zbiorowa, kwatera, cmentarz wojenny

WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE

POWIAT Szczecin

GMINA Szczecin

1. MIEJSCOWOŚĆ (usytuowania obiektu, adres) **Szczecin, ul. Ku Słońcu 125A**
2. RODZAJ OBIEKTU (mogiła indywidualna, mogiła zbiorowa, kwatera, cmentarz) **kwatera jeńców belgijskich**
3. LICZBA POCHOWANYCH (żołnierzy, jeńców wojennych, ludności cywilnej) **39 jeńców wojennych** w tym zidentyfikowanych **39**
4. NAZWA LOKALIZACJI (np cmentarz Żołnierzy Armii Sowieckiej w ...) **Cmentarz Centralny kwatera jeńców belgijskich i polskich**
5. RODZAJ LOKALIZACJI (np. cmentarz parafialny, komunalny, wojenny, wojskowy, żydowski, inna lokalizacja, w lesie, w polu) **cmentarz komunalny przy ul. Ku Słońcu**
6. DAWNA NAZWA MIEJSCOWOŚCI **Stettin**
7. NR DZIAŁKI obręb **113-P, działka 2/5**
8. OPIS LOKALIZACJI (jak dotrzeć, odnaleźć obiekt) **II brama Cmentarza Centralnego w linii prostej 300 m**
9. OPIS TOPOGRAFII (opis położenia obiektu w terenie, mapki, szkice, zdjęcia)
10. OPIS OBIEKTU (dokładny opis-wygląd obiektu) **Na powierzchni ok. 808 m² znajdują się 4 mogiły zbiorowe, przed wejściem na kwaterę posadowiony pomnik w kształcie 3 tablic 1 pionowa i 2 poziomych granitowych na tablicy wzdłuż których posadowiono granitowe krzyże pionowy napis Kwaterna Jeńców Belgijskich i Polskich z lat 1939 – 45 na płycie poziomej 39 nazwisk zmarłych 33- jeńców belgijskich, 6 – jeńcy polscy**

11. NAZWA OBIEKTU (np. mogiła żołnierzy WP poległych w 1939 r.) **kwatery wojenne**

12. LOKALIZACJA (dokładne położenie obiektu np. umiejscowienie mogiły na cmentarzu)

lewa strona od alei kasztanowej pomiędzy kwaterami 9G i 9 E

13. OCHRONA KONSERWATORSKA (rejestr zabytków, zapis w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, gminna ewidencja zabytków) **obiekt znajduje się na terenie objętym i wpisanym do rejestru zabytków**

14. WŁAŚCICIEL DZIAŁKI **Gmina Miasto Szczecin**

15. ZARZĄDCA DZIAŁKI **Zakład Usług Komunalnych**

16. NR OBIEKTU (np. w ewidencji zabytków) **Cmentarz Centralny nr 1066 z dnia 15.06.1985 r.**

17. OPIS OBIEKTU (rodzaj materiału, wymiary, urządzenie wnętrza, element centralny, treść napisu/ów memoratywnego/ych **akcent rzeźbiarski z nazwiskami pochowanych, rodzaj materiału beton + granit**

18. BIBLIOGRAFIA **Cmentarz Centralny w Szczecinie autor Maciej Słomiński 2005 r.**

19. ROK POWSTANIA OBIEKTU **lipiec 1978 r.**

20. OPIS POWSTANIA OBIEKTU (okoliczności powstania obiektu) **kwatery powstały zgodnie z ustawą z dnia 28 marca 1933 o grobach i cmentarzach wojennych**

21. AUTOR PROJEKTU **Pracownia Sztuk Plastycznych**

22. OKRES HISTORYCZNY (np. wojny napoleońskie, wojna francusko-pruska, I wojna światowa, II wojna światowa, okres stalinowski,) **II wojna światowa**

23. PODSTAWY ZAKWALIFIKOWANIA (np. jeńcy wojenni, ofiara niemieckich i sowieckich obozów, ofiara represji stalinowskich /komunistycznych, ofiara represji totalitarnych 1944-1956, osoba internowana, osoba wykonująca czynności zlecone przy formacjach wojskowych, żołnierze poległy w czasie działań wojennych, inne) **jeńcy wojenni**

24. PRZYNALEŻNOŚĆ (np. Wojsko Polskie 1943-45, Służba Zwycięstwu Polski, Związek Walki Zbrojnej, Armia Krajowa, Armia Niemiecka. I, II wojna światowa, Zbrojne Niepodległościowe Podziemie, ludność cywilna, inne) **Belgowie i Polacy**

25. OSOBY (ilość osób - imię, nazwisko, narodowość, przynależność do armii (*I, II wojna*, inny okres: *Wojsko Polskie, Armia Sowiecka, jeńcy wojenni, ofiary terroru stalinowskiego*), jednostka wojskowa, stopień, okres historyczny (jak w pkt 22), podstawa zakwalifikowania (jak w pkt 23), przynależność (jak w pkt. 24), data urodzenia, data śmierci (rok, miesiąc, dzień), miejsce śmierci – osobno dla każdego pochowanego, pierwotne miejsce pochowania w przypadku ekshumacji i przeniesienia zwłok **wykaz w załączeniu**

26. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA: na płycie CD, lub drogą elektroniczną na adres e-mail ljakobowski@szczecin.uw.gov.pl.

POMNIKI

- a - Kamień z tablicą „W hołdzie Bohaterom Września 1939” - Rodacy. 1989 r.
- b - Kamień poświęcony Ofiarom Stalinizmu
- c - Krzyż Katynia Szczecin 1991
- d - „Tym, którzy nie powrócili z morza”
- e - „Braterstwa Broni” upamiętnia wyzwolenie Szczecina 26.04.1945 r.
- f - Działaczy Ruchu Robotniczego 1978
- g - Krzyż żelazny upamiętnia żołnierzy poległych w wojnie francusko - pruskiej 1870-1871
- h - Poświęcony jeńcom belgijskim i polskim 1939-45
- i - Pionierów szczecińskich 1945-1946
- j - Pamięci zmarłych Szczecinian do 1945 r.
- k - Pamięci Kombatantów
- l - „Sybiraków”
- l - Krzyż prawosławny
- m - Dzieci Nienarodzonych
- n - Armii Krajowej
- o - Ofiar hitlerowskich obozów koncentracyjnych
- p - Tablica pamięci I Armii Wojska Polskiego
- r - Krzyż Męczeństwa Narodu polskiego (Pomnik Ofiar Grudnia 1970)
- s - Bohaterów poległych na Piastowskim Szlaku
- t - Uczestn. Wojny Ojczyźnianej 1941-45
- u - Tablica „Chwała żołnierzom I Frontu Białoruskiego”
- w - Dzieci Utraconych
- y - Pomnik Olimpijczyków

LEGENDA

- (T) Przystanki tramwajowe
- (A) Przystanki autobusowe
- W Wejścia
- 99 Numery kwater
- a Pomniki
- Kwiera wojenna
- Groby murowane
- Dla dorosłych - ogólne
- Dziecięce
- Rodzinne
- Zasłużonych
- Wyzn. mojżeszowego
- Jeńców belgijskich i polskich
- Kombatancka
- Ściany i kwatery urnowe
- Drzewka pamięci

Tablica poświęcona olimpijczykom

Fragment kwatery pionierów zmarłych w latach 1945-46

Pomnik małżeństwa Hakow, Karmenna, architektka twórcy rodzin Małków Dobrego

W kwatrze wojennej spoczywa 367 żołnierzy polskich

W hołdzie pomocownikom w latach 1939-1945 więźniom niemieckich przesiedlenców i ofiarom gestapo ku pamięci i 99 stróżom - tym więźniom

ZWERYFILOWANY WYKAZ

jeńców belgijskich pochowanych na
Cmentarzu Centralnym w Szczecinie

Lp	Nazwisko i imię	Data urodz.	Miejsce urodz.	Data zgonu
1.	BASTIE Marcelin	15.09.1916	Bavre	1.10.1941
2.	BRIKAY Hector	7.08.1898	Jemappe	27.03.1943
3.	CLEMENT Victor	1.12.1917	Wagnez	-
4.	DELEZE Lucien	22.09.1913	Bressau	-
5.	DEKOSTER Francois	30.01.1910	Etterbeek	1.10.1941
6.	DEPLACE Georges	10.10.1919	Ath	20.10.1943
7.	DEPUY Georges	23.08.1913	Searing	-
8.	HUT Michael	8.02.1920	Paliseul	1.10.1941
9.	HUYBRECHTS Antoin	18.08.1911	Hasselt	-
10.	ILSBROECKX Pierre	10.02.1916	Wilderen	1.10.1941
11.	JANSSENS Auguste	12.12.1912	Zichem	1.10.1941
12.	LACROIX Marcel	27.08.1913	Héves	21.01.1945
13.	LAMBERT Henri	26.04.1910	Cambon-Casteau	1.10.1941
14.	LAMBRETTIE Jean	12.05.1912	Forét	30.08.1944
15.	LEONARD André	17.11.1900	Uccle	1.10.1941
16.	PHILIPPART André	19.01.1916	Liège	-
17.	LAES Emile	12.09.1913	Houdeng-Aimeries	12.01.1941
18.	LETHEYS Arille	24.02.1915	Mt.Marchienne	-
19.	LEFEBUS Michel	5.10.1912	Hasselt	1.10.1941
20.	MEULEMANS Vital	14.01.1915	Kessel-Loo	-
21.	PEETERS Pierre	17.04.1920	Anvers	1.10.1941
22.	PHILIPS Charles	21.09.1914	St.Joris-Weert	15.07.1940
23.	PIERARD Marcel	15.02.1920	St.Trond	1.10.1941
24.	RENAUX Joseph	12.06.1919	Charleville	12.06.1942
25.	RELENS Louis	8.06.1915	Kessel-Loo	-
26.	SCHWEERTS Roger	7.07.1917	Anvers	1.10.1941
27.	TYTGAT Louis	19.05.1912	Hasselt	1.10.1941
28.	WITTEBERG Leon	1.05.1907	Haine-St-Pierre	1.10.1941
29.	VAN CAMP Henri	30.10.1910	Turnhout	1.10.1941
30.	VANDENYKEN Robert	5.05.1914	Tongres S.Martin	1.10.1941
31.	VANDERWINCKEL Adrien	9.04.1904	Laeken	1.10.1941
32.	VERHOEFSTE Leon	29.08.1913	Moerbeke	1.10.1941
33.	VERHAETLEN Pierre	19.06.1912	Wilsele	-

W Y K A Z

obywateli jeńców polskich pochowanych na Cmentarzu Centralnym
w Szczecinie, pochowanych obok jeńców belgijskich
/kwatery jeniecka nr 9/

Imię i Nazwisko	Data urodzenia	Data zgonu	Uwagi
Antoni ROSEN	17.09.1940	10.01.1940	
Friedman Chmiel	-	7.04.1940	
Jan SIREK	3.03.1905	16.01.1940	
Paweł DREWA	11.12.1909	12.01.1940	
Amandus LAMLEWSKI	9.02.1916	29.11.1939	
Stanisław TESSMER	15.10.1916	10.12.1939	rz.1.gr.7 ^x

Wymieniony figuruje w kartotece jenieckiej ZG PCK

MIEJSKI OŚRODEK
DOKUMENTACJI GEODEZYJNEJ
I KARTOGRAFICZNEJ
w Szczecinie

WŁADAJĄCY DZIAŁEK

zlec. 1202/06

DZIAŁKA: M. Szczecin.2113.1/3

powierzchnia działki: 54.5439

Id dz.: 326201_1.2113.1/3

numer arkusza mapy:2113

Użytki:

symbol:

powierzchnia:

Bz

54.5439

WŁAŚCICIELE/WŁADAJĄCY działką: 1/3

UDZIAŁ: 1/1

charakter stanu władania: Właściciel

Miasto Szczecin REGON:00059982400000

DZIAŁKA: M. Szczecin.2113.2/5

powierzchnia działki: 77.4518

Id dz.: 326201_1.2113.2/5

numer arkusza mapy:2113

Użytki:

symbol:

powierzchnia:

Bz

77.4518

WŁAŚCICIELE/WŁADAJĄCY działką: 2/5

UDZIAŁ: 1/1

charakter stanu władania: Właściciel

Miasto Szczecin REGON:00059982400000

DZIAŁKA: M. Szczecin.2113.3/2

powierzchnia działki: 6.9027

Id dz.: 326201_1.2113.3/2

numer arkusza mapy:2113

Użytki:

symbol:

powierzchnia:

Bp

6.9027

WŁAŚCICIELE/WŁADAJĄCY działką: 3/2

UDZIAŁ: 1/1

charakter stanu władania: Właściciel

Miasto Szczecin REGON:00059982400000

DZIAŁKA: M. Szczecin.2113.3/4

powierzchnia działki: 10.5128

Id dz.: 326201_1.2113.3/4

numer arkusza mapy:2113

Dokumenty:

rodzaj: Księga wieczysta

sygnatura(numer): 86989

Użytki:

symbol:

powierzchnia:

Tr

10.5128

WŁAŚCICIELE/WŁADAJĄCY działką: 3/4

UDZIAŁ: 1/1

charakter stanu władania: Właściciel

Miasto Szczecin REGON:00059982400000

DZIAŁKA: M. Szczecin.2113.3/5

powierzchnia działki: 2.6084

Id dz.: 326201_1.2113.3/5

numer arkusza mapy:2113

Dokumenty:

rodzaj: Księga wieczysta

sygnatura(numer): 73344

Użytki:

symbol:

powierzchnia:

Tr

2.6084

WŁAŚCICIELE/WŁADAJĄCY działką: 3/5

<div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">1 Województwo <u>szczyński</u></div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">Powiat <u>m. Szczecin</u></div>		<div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">2 Przynależność</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">narodowościowa <u>jęmcy belgijscy</u></div>															
<div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">3 Adres</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">Miasto (dzielnica) <u>Szczecin</u></div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">ul. <u>Ku Słomcu</u></div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">Miejscowość wiejska _____</div>		<div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">4 Rodzaj obiektu</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;"><u>kuratery</u></div>		<div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">5 Ilość pochowanych</div> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th style="width: 20%; border-bottom: 1px solid black;">Ogółem</th> <th style="width: 20%; border-bottom: 1px solid black;">zidentyfikowanych</th> <th style="width: 20%; border-bottom: 1px solid black;">niezidentyfikowanych</th> </tr> <tr> <td style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">39</td> <td style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">39</td> <td style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">—</td> </tr> </table>		Ogółem	zidentyfikowanych	niezidentyfikowanych	39	39	—	<div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">6 Ilość mogił</div> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black;">zbiorowych</th> <th style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black;">indywidualnych</th> </tr> <tr> <td style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">4</td> <td style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">—</td> </tr> </table>		zbiorowych	indywidualnych	4	—
Ogółem	zidentyfikowanych	niezidentyfikowanych															
39	39	—															
zbiorowych	indywidualnych																
4	—																
Charakterystyka obiektu																	
<div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">7 Powierzchnia</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">w ha - ogółem <u>0808,6</u></div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">w tym</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">pow. pod mogiłami</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">„ do pow. ogólnej <u>8,7</u> %</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">„ pod drogami <u>8,6</u> %</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">„ pozostała <u>82,7</u> %</div>		<div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">8 Ogrodzenie</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">rodzaj _____</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">materiał _____</div>		<div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">9 Instalacja</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">sieć wodociągowa _____</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">sieć oświetleniowa _____</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">nagłośnienie terenu _____</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">studnia _____</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">hydrofor _____</div>		<div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">10 Budynki</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">stróżówka _____</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">magazyn na narzędzia _____</div>											
<div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">11 Akcent centralny</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">forma architektoniczna <u>akcent rektorski</u></div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;"><u>z napisami pochowanych</u></div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">rodzaj materiału <u>beton + granit</u></div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">autor <u>Pacemnia Szuk Plastycznych</u></div>		<div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">12 Urządzenie mogił</div> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">obramowanie <u>krawężnik</u></td> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">nagrobki</td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">rodzaj materiału <u>beton</u></td> <td style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">forma architekt. <u>kryzy</u></td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">bez obramowania</td> <td style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">rodzaj materiału <u>biały beton</u></td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">w poziomie terenu _____</td> <td style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">sposób oznaczenia pochowanych</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">(nazwisko nr ewid., nn) _____</td> </tr> </table>				obramowanie <u>krawężnik</u>	nagrobki	rodzaj materiału <u>beton</u>	forma architekt. <u>kryzy</u>	bez obramowania	rodzaj materiału <u>biały beton</u>	w poziomie terenu _____	sposób oznaczenia pochowanych		(nazwisko nr ewid., nn) _____		
obramowanie <u>krawężnik</u>	nagrobki																
rodzaj materiału <u>beton</u>	forma architekt. <u>kryzy</u>																
bez obramowania	rodzaj materiału <u>biały beton</u>																
w poziomie terenu _____	sposób oznaczenia pochowanych																
	(nazwisko nr ewid., nn) _____																
<div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">13 Ukwiecenie mogił</div> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;"><u>byliny</u></div>		<div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">14 Inne dane o obiekcie</div> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">Data założenia _____</td> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">Odpowiedzialny za stan obiektu _____</td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">Data ostatecznego urządzenia obiektu <u>10.07.78</u></td> <td style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;">Opieka patronacka _____</td> </tr> </table>				Data założenia _____	Odpowiedzialny za stan obiektu _____	Data ostatecznego urządzenia obiektu <u>10.07.78</u>	Opieka patronacka _____								
Data założenia _____	Odpowiedzialny za stan obiektu _____																
Data ostatecznego urządzenia obiektu <u>10.07.78</u>	Opieka patronacka _____																

EGiB/7410-1/354/MJ/96

WYPIS Z REJESTRU GRUNTÓW

Miasto Szczecin

Nr jednostki rejestr. 1

Nr księgi wieczystej ---

Imię i nazwisko, (nazwa)

osoby władającej - właściciela

Imiona rodziców

Obręb	Numer		Bliższe określenie położenia	Rodzaj użytków	Klasa	Powierzchnia					
	mapy	działki				użytków			ogólna działki		
						ha	a	m ²	ha	a	m ²
113 - P		2/4	ul. Ku Słońcu	B.					2	39	64
UWAGI: - Teren zabudowy Nr rej. 1066						Sporządziła, dn. 10.05.96 r.					
- ostatni nr zmiany 1579/94						INSPEKTOR					
URZĄD MIEJSKI w Szczecinie						Maria Jasunias					
Wydział Geodezji i Gospodarki Gruntami											
za zgodność z oryginałem											
Szczecin, dnia 13.05.1996 r.											
INSPEKTOR											
Bożena Wardach											

Sporządzono według stanu 19.96.. r.

EGiB/7410-1/354/MJ/96

WYPIS Z REJESTRU GRUNTÓW

Miasto Szczecin

Nr jednostki rejestr. 1

Nr księgi wieczystej ---

Imię i nazwisko, (nazwa)

osoby władającej - właściciela

Imiona rodziców

Obręb	Numer		Bliższe określenie położenia	Rodzaj użytków	Klasa	Powierzchnia					
	mapy	działki				użytków			ogólna działki		
						ha	a	m ²	ha	a	m ²
113-P		2/5	ul. Ku Słońcu	Bz.					77	45	18
UWAGA:-Teren zabytkowy Nr rej. 1066 - część -ostatni nr zmiany -1579/94						Sporządziła, dn. 10.05.96 r. INSPEKTOR Maria Jasunias					
URZĄD MIEJSKI W Szczecinie Wydział Geodezji i Gospodarki Gruntami											
za zgodność z oryginałem											
Szczecin, dnia 13.05.1996											
INSPEKTOR Bożena Wardach											

Sporządzono według stanu 19.96. r.